

Överlämnas för kännedom
ANGARNGRUPPEN

c/o Rosqvist
Hyppingeplan 26
163 62 SPÅNGA
postgiro 21 79 69 - 5

Till
Stockholmstraktens Regionplanenämnd
Box 40 152
STOCKHOLM 40

Angarn-gruppens synpunkter på "Preliminärt förslag till regionplan 1970
för stockholmstrakten" beträffande Angarnområdet.

Sammanfattning

I yttrandet påpekas den otillräckliga uppmärksamhet som ägnats natur- och miljövärdsfrågor i regionplaneförslaget och att ett självklart skyddsobjekt som Angarnområdet, med bl.a. regionens förnämsta fågelsjö, ignorerats. Angarn-gruppen föreslår att Angarnssjöängen avsätts som naturreservat och att omgivande mark inom 2 km från sjön fritas från exploatering.

Angarn-gruppens målsättning

Gruppen bildades år 1968 med uppgift att aktivt värna om naturen och fågellivet i Angarnområdet. Med "Angarnområdet" avses området innanför en linje dragen mellan sjöarna Gävsjön-Storsjön-Vadasjön-Issjön och i vars centrala del Angarnssjöängen är belägen.

Regionplanen och Angarnområdet

KSL:s regionplanekontor presenterade i juni 1970 ett preliminärt för-

slag till regionplan för stockholmstrakten. I denna redovisas markanvändningen för perioden fram till år 1985 och med tre alternativ markanvändningen för perioden 1985-2000.

Vad beträffar Angarnområdet gäller för den första perioden en avsevärd utbyggnad av Vallentuna samhälle åt öster med bl.a. bebyggelse intill Gävsjön och en utbyggnad av bostadsområdet vid Karby inom ett område strax nordost om Angarnssjöängen.

För den andra perioden redovisas i alternativ "kompakt" en exploatering för bostäder och serviceanläggningar inom stora områden i de södra, västra och östra delarna av Angarnområdet. År 2000 beräknas bebyggelsen inom hela området enligt detta alternativ inrymma ca 300 000 rumsenheter. Tätbebyggelse skall bl.a. uppföras i omedelbar anslutning till Angarnssjöängen som skall ingå i ett mindre rekreationsområde.

Alternativ "utsträckt" redovisar enbart en bebyggelseexploatering av området strax söder om Angarnssjöängen. År 2000 beräknas detta jämte angränsande bebyggelseområden inrymma ca 150 000 rumsenheter. Övrig mark i området har i detta alternativ markerats som rekreationsområden.

Det tredje alternativet, som benämnes "expressbuss", har huvudsakligen samma utseende som "kompakt", dock har bebyggelseområdet intill den nuvarande motorvägen mellan Stockholm och Norrtälje i den östra delen av Angarnområdet utelämnats. År 2000 beräknas bebyggelsen inom hela området enligt detta alternativ inrymma ca 200 000 rumsenheter.

Av regionplanens olika alternativ med tillhörande befolkningsprognoser framgår att Vallentuna år 2000 kommer att vara ett nytt mastodontsamhälle med ett invånarantal av samma storlek som Norrköping har i dag.

Angarnrådets natur- och kulturvärden

Området äger omistliga natur- och kulturvärden. Främst har det blivit känt genom sitt rika fågelliv och sina många fornminnen. Här ligger Angarnssjöängen, som är regionens förnämsta fågelokal.

Frågan om reservatsbildning av sjön med omgivning har varit aktuell sedan mitten av 1950-talet. Ärendet är sedan många år föremål för utredning hos Länsstyrelsen och Naturvårdsverket. Till dem som uttalat sig för ett naturreservat hör Svenska Naturskyddsföreningen, Stockholms

läns naturvårdsråd, Lantbruksnämnden, Vallentuna och Össeby kommuner, medan Regionplanekontoret och den huvudsakliga markägaren, Stockholms stad, varit negativt inställda.

Synpunkter på regionplanen

Gruppen framhåller med skärpa att tätbebyggelse inom Angarnområdet allvarligt skulle skada den värdefulla landskapsbilden. Särskilt gäller detta alternativen "kompakt" och "expressbuss" vilka också skulle skada Angarnssjöängens värde som fågellokal. Dessa alternativ innebär även att invånarna i Vallentuna berövas ett närbeläget rekreationsområde. Det bör också tilläggas att den föreslagna exploateringen inom Angarnssjöängens nederbördsområde i söder kommer att medföra att sjön tillföres stora mängder föroreningar.

Regionplanens alla tre alternativ innebär att de markområden som undantas från bebyggelse eller som avsatts till rekreationsområden, kommer att utsättas för stark nötning eftersom ytorna är för små för den förutsatta befolkningmängden. Av erfarenhet från andra platser inom stockholmregionen leder detta då lätt till att man förr eller senare exploaterar även dessa områden när skadorna tagit så elakartade former att inget av värde finns att bevara.

Regionplanen tar genomgående föga hänsyn till naturvårdsaspekter trots den deklarerade målsättningen "att större möjligheter bör skapas för människor att uppleva annan välfärd än den som direkt kan mätas i ekonomiska termer". Ord som t.ex. "naturvård" och "miljövård" saknas helt i regionplaneförslaget.

Områdets kvalitéer ur natur- och kulturvårdssynpunkt har varit kända sedan lång tid tillbaka. I "Länsöversiktsplan 1966" framhålls Angarnssjöängen som en av stockholmstraktens förnämsta fågelsjöar. Denna plan har varit avsedd som en vägledning vid planeringen av den framtida bebyggelsen inom regionen. Trots detta har man ignorerat ett självklart skyddsobjekt. Det visar en sådan brist på omdöme hos de ansvariga bakom regionplaneförslaget, att invånarna i stockholmregionen har anledning att känna oro för den framtida miljön i regionen och möjligheterna att bevara några naturvärden. Synnerligen starka skäl måste därför kunna redovisas som motiv för att just Angarnområdet skall exploateras.

Av det ovanstående framgår att regionplanen i sin nuvarande utformning ej uppfyller de krav man ur naturvårdssynpunkt kan ställa för att detta värdefulla område skall kunna räddas. Det är därför ett rimligt krav att man vid den fortsatta planeringen tar hänsyn till de framförda synpunkterna så att bebyggelsen kommer att placeras på annat håll där den ur natur- och kulturvårdssynpunkt förorsakar mindre skada.

Om det presenterade regionplansförslaget antages utan ändringar innebär detta att man redan under den första perioden tar de första stegen till en mer omfattande naturförstörelse genom att bygga ut bostadsområdet vid Karby (exploatering inom 2 km-zonen) och trakten kring Gävsjön.

Förslag till åtgärder

För att särskilt fågellivet skall kunna bevaras måste betydligt större arealer kring Angarnssjöängen fritas från bebyggelse än vad som föreslagits i de olika alternativen. Angarn-gruppen föreslår därför förbud mot tätbebyggelse inom en zon av 2 km från sjöns stränder. Med tanke på den mängd föroreningar som kan komma att tillföras sjön bör denna zon i söder utsträckas till 3 km. Därmed skulle också flertalet natur- och kulturvärden i Angarnområdet kunna räddas och allmänheten få tillgång till ett närbeläget rekreationsområde där olika naturtyper finns representerade. Under förutsättning att ovannämnda frizoner respekteras synes därför endast alternativ "utsträckt" vara en acceptabel lösning ur naturvårdssynpunkt.

Stockholm den 5 november 1970.

ANGARN-GRUPPEN

Berndt Lundin
Ordförande

Per Sollenberg
Sekreterare

Bilagor: 4 stycken kartor (Fig 1-4) som utdrag ur "Preliminärt förslag till regionplan 1970 för stockholmstrakten".